

157 SERİ NO'LU GELİR VERGİSİ GENEL TEBLİĞİ

Belge türü	Tebliğ
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Tebliğ grubu	GELİR VERGİSİ GENEL TEBLİĞLERİ
Sayı	20102
Tarih	08.03.1989
Sıra no	157

10.12.1988 gün ve 20015 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 3505 sayılı Kanunla, gelir vergisi sistemimizde yer alan "Dahili Tevkifat" esası yürürlükten kaldırılmış ve bunun yerine "GEÇİCİ VERGİ" esası getirilmiştir.

Uygulamadan kaldırılan dahili tevkifat esası, gelir vergisi sistemimize, 3239 sayılı Kanunla 1.1.1986 tarihinden itibaren dahil edilmişti. Dahili tevkifat, mükelleflerin "ödemeleri gereken katma değer vergisi" baz alınmak suretiyle hesaplanarak, cari yıl içinde beyan edilen ve nihai vergi niteliğinde olmayan bir ödeme olarak düzenlenmişti. Dahili tevkifat esasının kapsamına, kazançların gerçek usulde tespit edilen ticari ve zirai kazanç sahipleri ile serbest meslek erbabı girmekte ve bu mükellefler tarafından cari yıl içinde ödenen dahili tevkifat, bu yıla ilişkin olarak verilen yıllık beyanname üzerinden hesaplanan gelir vergisinden mahsup edilmekteydi.

"Dahili tevkifat"ın yerine getirilen "geçici vergi" de kazançları gerçek usulde tespit edilen ticari kazanç sahipleri ile serbest meslek erbabının, cari vergilendirme döneminin gelir vergisinden mahsup edilmek üzere, içinde bulunulan yılda "bir önceki yıl gelirleri üzerinden hesaplanan gelir vergisi" baz olarak alınmak suretiyle hesaplanarak ödenen ve ileride mahsup edilecek olma özelliği dolayısıyla de nihai vergilendirme özelliği taşımayan bir mükellefiyet şeklidir.

Buna göre, geçici vergi esasında sadece, daha önce uygulanan dahili tevkifat esasına göre verginin hesaplanmasına ait baz değiştirilmekte, ayrıca zirai kazanç sahipleri kapsam dışına çıkarılmaktadır.

"GEÇİCİ VERGİ" esası, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununa 3505 sayılı Kanunla eklenen mükerrer 120. madde ile düzenlenmiş olup, anılan maddenin son fıkrasının Bakanlığımıza verdiği yetkiye dayanılarak, geçici vergi uygulamasına ilişkin usul ve esaslar, aşağıda açıklanmıştır.

I. GEÇİCİ VERGİ ESASI

Gelir Vergisi Kanununa 3505 sayılı Kanunla eklenen mükerrer 120. madde ile kazançları gerçek usulde tespit edilen ticari kazanç sahipleri ve serbest meslek erbabının, cari vergilendirme döneminin gelir vergisine mahsup edilmek üzere, içinde bulundukları yılda geçici vergi ödemeleri esası getirilmiştir.

Sözü edilen mükellefler, içinde bulunulan (cari) yılın mart ayında verdikleri yıllık beyanname üzerinden hesaplanan geçici vergiyi, cari vergilendirme döneminin mart ayından başlamak ve müteakip yılın mart ayına kadar (mart ayı hariç) olmak üzere 12 eşit taksitte ödeyeceklerdir.

Geçici vergi, ait olduğu yıla ilişkin olarak verilen yıllık beyanname üzerinden hesaplanan gelir vergisinden mahsup edilecektir.

2. GEÇİCİ VERGİNİN KAPSAMI :

a) Geçici Vergi Kapsamına Giren Mükellefler:

Gerçek usulde gelir vergisine tabi;

_ Ticari kazanç sahipleri ile

_ Serbest meslek erbabı,

ticari ve mesleki kazançları için, geçici vergi ödemek zorundadırlar.

Adi ortaklıklar, kollektif şirketler ile adi ve eshamlı komandit şirketler, elde etmiş oldukları kazançları nedeniyle, yıllık gelir vergisi mükellefi olmadıklarından, adi ortaklıklar ve sözü edilen şirketler adına geçici vergi tarh ve tahakkuk ettirilmeyecektir. Ancak, adi ortaklıklar ile kollektif şirketlerde ortakların, adi ve eshamlı komandit şirketlerde komandite ortakların, şirketten aldıkları kazançlar, şahsi ticari veya mesleki kazanç olarak beyan edileceğinden, bu kazançları elde edenler, geçici vergi kapsamına girmektedir.

